

“Tomarem a regenerar-nos i a donar el millor de nosaltres, sense por ni pudor”

Carles Alfaro

Per Paula Miralles

Com et definiries, breument, com a creador?

Uf! La primera pregunta i ja no em sent capaç de respondre, definir-me a mi mateix, i menys la meua feina. L'únic que puc dir-te és el que em va moure a dedicar-m'hi: descobrir-me per primera vegada una passió semblant per alguna cosa. Puc parlar de trets que jo mateix m'he anat creguent, de característiques que he anat, precisament, creant, fent meues, de maneres d'acarar les qüestions de l'ofici, d'enfrontar els problemes o les dificultats o els reptes. Barreja d'alquimista i artesà. Buscant equilibris impossibles, equacions poètiques, contradiccions... De trets que altres m'han fet creure que tinc, o formes de ser meues. I al mateix temps hi ha allò que es diu el *hidden currículum* o allò que opera inconscientment en nosaltres, que

“treballa” per nosaltres, que funciona sense que potser ningú se n'adone, i menys que tots u mateix.

Als teus processos de creació, roman alguna cosa dels teus mestres?

Ja m'agradaria haver integrat d'Antonio Díaz Zamora la passió. De Brook, l'essencialitat. De Juri Liubimov, la poètica. De Pinter, la dramaturgia. De Molière, l'observació humana. De Tarkovski, el silenci. De..., en fi... i tants compositors..., i pintors..., i...

És el text el motor de les teues creacions?

Sense cap dubte. Tot imaginari i personalització ho trac exclusivament del text. El presentiment, les imatges, la musicalitat, les

ombres i les llums, també. No sent que pugua traure res essencial d'un altre lloc. És el que em guia a totes les meues sensibilitats fins arribar a un tot. On res sense allò altre pot deslligar-se...

Què esperes d'un actor, que siga un aportador o que siga un executor?

Que siga un company de viatge, que personalitze ell també, que ens sorprenguem junts. Que durant eixe breu espai de temps d'assaigs no em deixi sol i arrisque, embogisca amb mi.

Assisteixes a molts espectacles de teatre? Què t'interessa?

Ho intente, per damunt de tot, pels actors. Sóc conscient que és l'única manera de fer conèixer la seua feina. I és el que més m'interessa: l'actor. Assistisc expectant de furta-li un tros de la seua ànima, encara que siguen només 5 segons.

Ací encara tenim memòria del projecte MOMA Teatre, però la gent més jove no el va conèixer, podries explicar-los què va ser aquest projecte i perquè es va acabar?

MOMA va ser quelcom que voldria ser encara, perquè el projecte té vigència, les circumstàncies o l'avinentsa és el que potser no eren, o són, adients. Estudi, taller, companyia, recerca, compromís públic, llengua, aparador, normalització cultural, Europa, gestió responsable i capitalització consegüent.

Que va nèixer en 1982 i va arribar a complir 25 anys. Que va tindre sempre la necessitat de disposar d'un taller per garantir-li una relació quotidiana amb el fet teatral (i no puntual a l'espera) on poder desenvolupar un aprenentatge, una recerca d'un llenguatge propi. Una companyia que va tindre vocació inequívoca de servei públic, un estímul permanent per crear un vincle directe i franc amb l'espectador; tenint al llarg de la seua història diferents espais fins inaugurar Espai Moma.

Potser es va haver d'interrompre perquè allò que acabe d'esmentar com a trets del projecte: estudi, recerca d'un estil o d'un llenguatge, compromís cívic, recursos econòmics adients, etc., tot això ho concebíem com un tot que funcionava només degut a la seua

conjunció. Quan alguna cosa deixa de funcionar en un sistema orgànic, i això em sembla que era el projecte Moma, no solament fa nosa sinó que és com un càncer que treballa a la contra i tot se'n ressent. Sobreexplotació permanent...

Solució: baixar el llistó productiu i de qualitat. Anava en contra totalment del rigor i coherència exigides des dels començaments. A més, això ens portava cap a una estafa davant un públic, ja nostre i rigorós. Calia dimitir per coherència, que al nostre cas era tancar per no desvirtuar el seu esperit tant de temps lluitat i, creguem, conquerit. No crec que siga un qüestió de tirar culpes a res o a ningú, però el cas és que ara sabem que el nostre país no sap o no vol apostar per certs projectes culturals i educatius, i tampoc per la seua continuïtat, recolzant-los i estimu-

lant-los a anar més enllà, dotant-los econòmicament com s'escau. No es pensar o demanar res que no siga normal en ciutats del nostre entorn, en països del nostre entorn, en altres activitats productives i creatives de les nostres societats. Tal vegada algun dia hauríem de fer el balanç, i fer-lo entenedor i convincent, de quanta activitat productiva genera el teatre, de quantes nòmines es paguen o llocs de treball es generen amb això que tristament es denomina subvenció. Subvenció, o més encara regal, és prestar diners als bancs privats a l'1% perquè després ells ens els presten al 4 o 5%. Què hem de pensar si els nostres xiquets estudien en barracons? Què, si les universitats públiques han de demanar préstecs sagnants a aquests bancs, atés que les administracions els dediquen pocs fons i els transfereixen tardíssim?

Cal, amb tot i això, no ser derrotistes. Jo almenys pense que un projecte com el de Moma ha de ser encara i sempre possible a la ciutat de València, al nostre país.

Darrerament sentim moltes converses sobre què passarà amb L'Espai Moma, pots donar-nos alguna notícia, novetat o idea al respecte?

Només sé que està en venda. Que va quedar molt malmés pel nul manteniment i cura dels inquilins anteriors, Teatres de la GV. Em vaig desvincular absolutament i dràsticament del local el dia després del tancament. Em va costar anys tornar a entrar a veure una fun-

ció. Va ser massa dolorós el tancament. Encara hui ho és per a mi.

De quina forma has estat re-enfocant el teu treball com a creador des que no estàs a València?

Supose que et refereixes des que va tancar Espai Moma, perquè no he deixat d'estar a València. Ja mentre estava a Espai Moma, cada temporada m'obligava a acceptar un dels projectes que rebia de fora per defugir l'excessiva possible endogàmia dins la companyia. Em sent molt afortunat d'haver pogut personalitzar durant aquests anys els projectes que he anant rebent, feina no sempre senzilla. He sigut i continue sent carn de cia., d'atelier escènic, i no ha sigut gens fàcil intentar arribar a resultats artístics que tinguen l'ànima d'un obrador col·lectiu quan depens d'una productora institucional o privada.

No obstant això, sí que he de dir que em preocupa que durant aquests últims 8 anys no haja hagut de declinar cap oferta de feina per la senzilla raó que no l'he rebuda -a excepció d'un parell de dissenys per a Albena i la cia. Anem Anant, als quals vull aprofitar per agrair-los profundament l'oportunitat de tornar a exercir a València.

Malauradament tampoc ha sigut programat cap de la dotzena d'espectacles que he anant fent fora en aquests 8 anys. A excepció feta d'"El arte de la comedia", programat al Teatre Micalet gràcies a l'altruisme de la pròpia companyia d'actors (renunciant als

seus honoraris per poder exhibir, precisament, aquesta obra on s'exposa aquesta dialèctica sobre l'Administració pública i l'artista i, a més, davant l'amenaça de tancament del Teatre Micalet).

És una paradoxa, però a la meua ciutat arribe a sentir-me anònim. Visc ací. Pague els meus impostos ací. I dic que em preocupa, no per mi -jo sóc un privilegiat-, sinó pel que significa cara a qualsevol professional *freelance* a València. L'èxode es fa inevitable i això és un símptoma d'anormalitat, de desvertebració del teixit escènic valencià, de continuar sent perifèria.

Confessaré que m'agafes en un moment terminal d'un cicle, ple de dubtes cap al futur dins d'aquesta dinàmica actual de sistema de producció, no aliena a la selva comercial que és aquesta societat nostra.

Com veus la realitat teatral valenciana ara que estàs fora?

Aclarit que no estic fora sinó que treballa fora, et diré que pel que fa a la professió, la trobe cada volta més endogàmica. Massa poc fluït, mestissatge, entre professionals. Són ja tants i tants anys de: o ets empresari (et fas cia.) i lluites pel teu trosset de pastisset d'ajuda pública (hui ja ínfim), o a l'atur. És a dir, absència normalitzada d'oferta pública o privada i, per tant, caldo de cultiu per a la llei de la selva. Professionals orfes d'oportunitats de feina per créixer, per contrastar, per comparar...

I la professió que comença ja a tindre una certa edat, se sent abandonada. Desesperançada. Des-ubicada. Traïda. Van apostar per desenvolupar una professió al seu xicotet país, un país del que no ha rebut més que demagògia provincialiana. Un país aïllat culturalment. D'esquenes no sols a l'Europa escènica sinó també al que passa al llarg de l'Estat. Ni arriben els enriquidors espectacles que circulen per Madrid, Barcelona, i que fins i tot passen per Sevilla o Bilbao. Ni de la resta d'Europa i del món, com sí que passa a ciutats grans com Madrid i Barcelona, però també xicotetes com ara Girona que té un festival que per a nosaltres el voldríem. Ni tenim la més mínima oportunitat d'exposar la nostra producció feta des d'ací enlloc. I se suposa que, passada una dècada amb abundància de recursos com la que s'ha gaudit fins la crisi, l'aprofitament i la inversió hauria d'haver aportat el suport que ara es necessita per poder superar aquests moments tan difícils.

Però, què ens ha deixat la política d'aparador d'aquests darrers anys? Què tenim hui per afrontar el futur? Probablement una generació perduda (i quina bona collita!), i en l'edat més enriquidora i productiva, buscant reinventar-se per guanyar-se la vida qui sap amb quina nova feina en un mercat de treball gens fàcil a partir de segons quina edat...

Quin capital humà desaprofitat! No calia. Molt trist. Em dona coratge, i més encara sent director... Als anys 80 no hi havia actors de 50 anys. Hui, després de 30 anys,

arribarem a trobar-nos a la mateixa situació...

Quantes oportunitats perdudes...

Una vegada més, la nostra cultura ha sigut abandonada en mans de gestors polítics (que no culturals) que han convertit els recursos públics culturals en despesa auto-promocional, sense que se'ls haja acudit en cap moment pensar en fer una despesa d'inversió productiva que mirara cap al futur. Quan entendran que la cultura, com l'educació i la sanitat, no és una despesa sinó una inversió? No sembla que siguen bons temps per als serveis públics...

Afortunadament, hi ha una generació jove sense prejudicis -lliure d'expectatives massa idealistes-, i retrobarem els orígens vocacionals de la nostra feina i tornarem a sentir-nos alliberats d'aquesta dictadura financera -més perversa que la dictadura política- que només ha comportat una cruel manipulació de les pors.

Hui ja no tenim res a perdre! És fantàstic! Continue creient que hi ha més d'una València.

Tornarem a regenerar-nos i a donar el millor de nosaltres, sense por ni pudor. Estic convençut que els dies que vindran seran molt més apassionants que els viscuts. Ànim, companys de viatge... Sí, sembla un personatge de l'estimat Txèkhov, però això és el que sent...

Sigfrid Monleón + Carles Alfaro + Eduardo Vasco

Comissió de formació

En l'últim any hem fet dos cursos amb la col·laboració econòmica d'AISGE, en desembre el **Curs d'Actuació davant la Càmera**, impartit per **Sigfrid Monleón** i en juliol el **Taller de Dramatúrgia Actoral**, a càrrec de **Carles Alfaro**.

En setembre vam iniciar una línia de col·laboració en l'àmbit de la formació amb Teatres de la Generalitat Valenciana, gràcies a la qual va ser possible el **Curs d'Interpretació**, impartit per **Eduardo Vasco**.

Ara mateix la Comissió de Formació treballa per a trobar els recursos necessaris per poder organitzar més cursos en el propers mesos.